

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 4C/296/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3815215358
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 10. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Chmelanová
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2017:3815215358.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prievidza sudcom JUDr. Ľubicou Chmelanovou v spore žalobcu: L. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom P., M. U. XXX/XX, zastúpeného opatrovníkom: U. X. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom P., M. V. XX/X, zastúpeného: Advokátska kancelária JUDr. Danica Birošová, s.r.o., so sídlom Piaristická 46, Trenčín, proti žalovanému: BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE, so sídlom Boulevard Haussmann 1, 750 09 Paríž, Francúzska republika, reg.č. 542 097 90, konajúcemu na území Slovenskej republiky prostredníctvom BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, pobočka zahraničnej banky, so sídlom Bratislava, Karadžičova 2, IČO 47 258 713, zastúpenému: SOUKENÍK - ŠTRPKA, s.r.o., so sídlom Šoltésovej 14, Bratislava, IČO: 36 862 711, o určenie neplatnosti právneho úkonu, takto

rozhodol:

I. Súd u r č u j e, že Zmluva o spotrebiteľskom úvere a Zmluva o revolvingovom spotrebiteľskom úvere a vydaní kreditnej karty a Rámcová zmluva o poskytovaní platobných služieb č. 42736534040002 (identifikačné číslo zmluvy: 264028220468595) uzatvorená medzi žalobcom ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom dňa 26.12.2014, je n e p l a t n á.

II. Súd u r č u j e, že Zmluva o spotrebiteľskom úvere a Zmluva o revolvingovom spotrebiteľskom úvere a vydaní kreditnej karty a Rámcová zmluva o poskytovaní platobných služieb č. 42738709820001 (identifikačné číslo zmluvy: 261621722862142) uzatvorená medzi žalobcom ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom dňa 19.01.2015, je n e p l a t n á.

III. Žalobca má nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 100 %.

IV. Štát má nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 100%.

V. Žalovaný je povinný zaplatiť súdny poplatok zo žaloby vo výške 199,- eur, ktorú sumu je povinný zaplatiť na účet Okresného súdu Prievidza do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

odôvodnenie:

1. Žalobca v tejto veci (sp.zn. 4C/296/2015) žiadal určiť, že 1/ Zmluva o úvere č. 42736534040002 uzatvorená medzi ním ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom je absolútne neplatná, a v spojenej veci s touto vecou (sp. zn. 10C/295/2015) tunajšieho súdu, že 2/ Zmluva o úvere č. 42738709820001 uzatvorená medzi ním ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom je absolútne neplatná. V oboch žalobách zhodne uviedol, že žalobca ako dlžník uzatvoril so žalovaným ako veriteľom Zmluvu o úvere č. 42736534040002 a Zmluvu o úvere č. 42738709820001, ktorými sa žalovaný zaviazal poskytnúť žalobcovi úver. Žalobca sa dostal do omeškania so splácaním splátok, na základe čoho žalovaný dňa 07.05.2015 (v prípade Zmluvy o úvere č. 42738709820001), resp. dňa 06.05.2015 (v prípade Zmluvy o úvere č. 42738709820001) zaslal žalobcovi výzvu na zaplatenie dlžnej čiastky úveru. Vzhľadom na skutočnosť, že žalobca je postihnutý duševnou poruchou, mentálnou retardáciou, je analfabetný, teda

nevie čítať, ani písať, je schopný sa len podpísať a celý svoj život podstupuje psychiatrickú liečbu, má za to, že existuje dôvod na pochybnosť o platnosti právneho úkonu - Zmluva o úvere. Žalobca ku dňu podania žaloby nebol obmedzený, ani pozbavený spôsobilosti na právne úkony. Na preukázanie duševnej poruchy predložil potvrdenie vyšetrujúceho lekára z odboru psychiatrie o psychickom stave žalobcu. Dňa 16.06.2015 podal žalobca trestné oznámenie na OR PZ Prievidza, č. OKP-475/2015-DS, v ktorom uviedol, že bol donútený podpísať úverové zmluvy s rôznymi spoločnosťami, medzi ktoré patrila aj predmetná Zmluva o úvere, pričom on sám nerozumel významu daných úkonov. Jednou z nevyhnutných náležitostí platného právneho úkonu je spôsobilosť učiniť daný úkon, t.j. osobe, ktorá právny úkon vykonala, musí v čase jej učinenia jej byť právnym poriadkom priznaná spôsobilosť na právne úkony. Uvedené nie je splnené aj v prípade, že síce osoba, u ktorej sú na to dôvodné predpoklady, nebola pozbavená, prípadne obmedzená v spôsobilosti na právne úkony rozhodnutím súdu, avšak konala v takej duševnej poruche, ktorá ju robí na daný úkon nespôsobilou. Žalobca žiadal žalobe vyhovieť s poukazom na § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Naliehavý právny záujem na určení neplatnosti oboch právnych úkonov odôvodnil tým, že iným spôsobom, než rozhodnutím vo veci nie je možné odstránenie existujúceho sporného stavu, vykonanie ochrany práv a oprávnených záujmov žalobcu a odstránenie právnej neistoty. O potrebe urovnania pomerov autoritatívnym rozhodnutím súdu svedčia skutočnosti, že zmluva o úvere, ktorá je v zmysle právnej teórie právnym úkonom non negotium, t.j. tzv. zdanlivé právne úkony, teda také prejavy vôle, z ktorých nikdy nevznikol právny úkon. V prípade absencie konečného rozhodnutia určovacieho charakteru by pravdepodobne došlo k nútenému vymáhaniu spornej pohľadávky, čo by negatívne ovplyvňovalo nielen žalobcovu sociálnu situáciu, ale vzhľadom na jeho zlý duševný stav aj jeho mentálne zdravie. Meritórnym rozhodnutím nevzniknú pochybnosti o existencii prípadne neexistencii právneho vzťahu, čo zabráni iniciovaniu ďalších právnych krokov a s tým spojeným nákladov žalovaného. V žalobách označil a k nim priložil výzvu na zaplatenie dlžnej čiastky úveru zo dňa 07.05.2015, resp. zo dňa 06.05.2015, lekárske záznamy z psychiatrického vyšetrenia žalobcu, trestné oznámenie zo dňa 16.06.2015. 2015.

2. Uznesením č.k. 4C/296/2015-15 zo dňa 13.04.2016 súd spojil na spoločné konanie veci vedené na tunajšom súde pod sp.zn. 4C/296/2015 a sp. zn. 10C/295/2015 s tým, že súd bude ďalej vo veci konať pod sp. zn. 4C/296/2015.

3. Žalovaný navrhol žalobu v celom rozsahu zamietnuť. Poukázal na to, že zmluvy, určenie neplatnosti ktorých je predmetom tohto konania, boli uzatvorené predtým, ako bola obmedzená žalobcová spôsobilosť na právne úkony. Prípadná duševná porucha žalobcu automaticky nespôsobuje neplatnosť zmluvy, ale je potrebné skúmať ju v tomto konkrétnom prípade, a to s ohľadom na skutočnosť, či žalobca bol schopný v danom momente posúdiť následky svojho konania, a to aj vo vzťahu k právnemu úkonu, ktorého sa predmetná neplatnosť má týkať. V čase uzatvorenia zmluvy žalobca nejavil znaky duševnej poruchy. Predajca ako zmluvný zástupca žalovaného vykonal identifikáciu žalobcu, pričom z jeho konania a správania nebolo možné predpokladať, že trpí duševnou poruchou. Teda žalobca vedel, kde je, čo robí, s kým sa rozpráva a akú zmluvu uzatvára. Nebol teda žiaden predpoklad uvažovať o tom, že žalobca trpí duševnou poruchou, ktorá ho robí nespôsobilým na takéto právne úkony. Znalecký posudok predložený žalobcom sa týka posúdenia spôsobilosti na uzatvorenie zmluvy, predmetom ktorej bol prevod vlastníckeho práva k bytu, teda vo svojej podstate iného (a z hľadiska prípadnej kvalifikácie omnoho právne náročnejšieho právneho úkonu), ako je uzatvorenie zmluvy o spotrebiteľskom resp. revolvingovom úvere, ktorým si žalobca kúpil tovar na splátky.

4. Žalovaný sa k žalobe podanej vo veci sp. zn. 10C/295/2015 vyjadril podaním zo dňa 13.11.2015 takto: predmetom zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 42738709820001 bolo poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru žalobcovi vo výške 295,50 eur na tovar predajcu - spoločnosti NAY, a.s., prevádzka Prievidza. Žalobca neuhradil ani jednu splátku a žalovaný listom zo dňa 25.06.2015 vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru. Predajca ako zmluvný zástupca žalovaného konajúci na základe zmluvy o spolupráci uzatvorenej medzi spoločnosťou NAY, a.s. a žalovaným vykonal dôkladne identifikáciu klienta (pána M.), predajca pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere overil totožnosť pána X. Žalobca prostredníctvom jeho občianskeho preukazu, o čom svedčí vyhlásenie o overení identifikácie zo dňa 19.01.2015. Počas identifikácie pána M. nebolo prostredníctvom jeho občianskeho preukazu zistené, že pán M. je obmedzený, resp. pozbavený spôsobilosti na právne úkony. Pri uzatváraní zmluvy o spotrebiteľskom úvere pán M. nevykazoval znaky duševnej poruchy, pán M. sa vedel orientovať, vedel, kde je, čo robí, s kým sa rozpráva, navonok sa neprejavoval ako osoba trpiaca nejakou poruchou. Podľa žalovaného zo záznamov psychiatrických kontrol nie je zrejmé, že by pán M. trpel takou

duševnou poruchou, ktorá by ho robila neschopným uzatvárať zmluvu o spotrebiteľskom úvere. Samotná skutočnosť, že žalobca navštevuje psychiatra, ešte neznamená, že žalobca nemá spôsobilosť na právne úkony resp., že jeho spôsobilosť na právne úkony je obmedzená. Neplatnosť právneho úkonu podľa § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka vyžaduje bezpečné zistenie o tom, že účastník právneho úkonu, v tomto prípade žalobca, nedokáže posúdiť následky svojho konania alebo svoje konanie ovládnuť. Žalovaný navrhol žalobu zamietnuť v celom rozsahu. K svojim podaniam doložil Zmluvu o spotrebiteľskom úvere a Zmluvy o revolvingovom spotrebiteľskom úvere a vydání kreditnej karty a Rámцovej zmluvy o poskytovaní platobných služieb č. 42736534040002, listinu - Spracovanie osobných údajov z 26.12.2014, list zo dňa 19.1.2015, potvrdenie odfinancovania peňažných prostriedkov, potvrdenie o prijatých splátkach,

5. Žalobca k vyjadreniu žalovaného v podaní zo dňa 09.05.2016 uviedol, že žalobca síce nebol v čase uzatvorenia predmetného právneho vzťahu obmedzený, ani pozbavený spôsobilosti na právne úkony súdnym rozhodnutím, avšak má rovnaké právne účinky, keď osoba konala v duševnej poruche, ktorá ju robí na tento právny úkon neschopnou. Žalobca si následky svojho konania pri uzatvorení predmetnej zmluvy neuvedomil, pretože jeho intelektuálna stránka mu to neumožňovala. V čase domnelého uzatvorenia zmluvného vzťahu medzi sporovými stranami neexistoval žiaden subjekt, ktorý by bol povinný vykonávať nad žalobcom náležitý dohľad.

6. Uznesením č.k. 4C/296/2015-36 zo dňa 12.09.2016 súd rozhodol, že v konaní pokračuje s BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE, so sídlom Boulevard Haussmann 1, 750 09 Paríž, Francúzska republika, reg.č. 542 097 90, konajúcim na území Slovenskej republiky prostredníctvom BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, pobočka zahraničnej banky, so sídlom Bratislava, Karadžičova 2, IČO 47 258 713. Rozhodol tak podľa § 64 CSP.

7. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom žalobcu, listinami - výzvami zo dňa 07.05.2015 a zo dňa 06.05.2015, trestným oznámením žalobcu zo dňa 16.6.2015, záznamami z psychiatrických kontrol žalobcu, s obsahom spisu OR PZ OKP Prievidza č. ČVS:ORP-541/2/VYS-PD-2015, Zmluvou o spotrebiteľskom úvere a Zmluvou o revolvingovom spotrebiteľskom úvere a vydání kreditnej karty a Rámцovou zmluvou o poskytovaní platobných služieb č. 42736534040002 zo dňa 26.12.2014, Zmluvou o spotrebiteľskom úvere a Zmluvou o revolvingovom spotrebiteľskom úvere a vydání kreditnej karty a Rámцovou zmluvou o poskytovaní platobných služieb č. 42738709820001 zo dňa 19.1.2015, listinou - Spracovanie osobných údajov z 19.1.2015 a zo dňa 26.12.2014, vyhlásením o overení identifikácie zo dňa 19.1.2015, oznámením o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru č. 42738709820001, listom zo dňa 19.1.2015, potvrdením odfinancovania peňažných prostriedkov, potvrdením o prijatých splátkach, znaleckým posudkom zo dňa 23.05.2016 podaným znalcom z odboru Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie Psychiatria (liečba alkoholizmu a toxikománie, gerontopsychiatria) a Sexuológia č. 5/2016 MUDr. Andrejom Smetánkom, v spore sp. zn. 14C/166/2015 tunajšieho súdu, rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 14C/166/2015-142 zo dňa 22.11.2016, uznesením vyšetrovateľa PZ zo dňa 14.2.2017 vo veci č. ČVS:ORP-254/2-VYS-PD-2015, znaleckým posudkom PhDr. Andreja Benkoviča, znalca z odboru Psychológia č. 113/2016, rozsudkom č.k. 4Ps/5/2015-41 zo dňa 3.5.2016, znaleckým posudkom znalca MUDr. Andreja Smetánku, znalca z odboru Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie Psychiatria (liečba alkoholizmu a toxikománie, gerontopsychiatria) a Sexuológia č. 1/2016 podanom vo veci sp. zn. 4Ps/5/2015 tunajšieho súdu. Súd vo veci vykonal znalecké dokazovanie znalecký úkon vykonal ustanovený znalec MUDr. Andrej Smetánka, znalec z odboru Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie Psychiatria (liečba alkoholizmu a toxikománie, gerontopsychiatria), Sexuológia. Na základe vykonaných dôkazov súd zistil tento skutkový stav:

8. Zo Zmluvy o spotrebiteľskom úvere a Zmluvy o revolvingovom spotrebiteľskom úvere a vydání kreditnej karty a Rámцovej zmluvy o poskytovaní platobných služieb č. 42736534040002 zo dňa 26.12.2014 vyplýva, že ju uzatvoril CETELEM SLOVENSKO a.s. ako veriteľ a XX,XX, nar. E.(žalovaný) ako dlžník. Zmluvné strany uzatvorili Zmluvu o spotrebiteľskom úvere s dojednanými základnými podmienkami v bode 1.1. takto: cena tovaru alebo služby: 489,- eur, priama platba predajcovi: 100,- eur, výška úveru: 389,- eur, výška mesačnej splátky: 13,42 eur, počet mesačných splátok: 48, splatnosť mesačnej splátky: 15. deň v mesiaci, splatnosť prvej mesačnej splátky: 15.01.2015, konečná splatnosť úveru: 15.12.2018, výška úrokovej sadzby: 27,40 % ročne - fixná, RPMN: 31,09 %, priemerná RPMN: 36,30 %, celková čiastka k zaplateniu: 644,16 eur. V hornej časti zmluvy je uvedené financovanie tovaru: TV (LCD, LED, Plazma). Táto zmluva obsahuje časť 1. (Zmluva o spotrebiteľskom úvere),

časť 2. (Zmluva o revolvingovom spotrebiteľskom úvere a vydaní kreditnej karty), časť 3. (Spoločné ustanovenia). Zmluva je predtlačný formulár vopred pripravený žalovaným obsahujúci text na troch stranách veľkosti A4. Zmluva je podpísaná za dlžníka čitateľne slovom „M.“. K zmluve patrí Spracovanie osobných údajov z 26.12.2014 podpísané čitateľne slovom „M.“. Aj táto listina je predtlačný formulár s textom na 1,5 strane veľkosti A4. CETELEM SLOVENSKO a.s. Výzvou zo dňa 07.05.2015 adresovanou žalovanému vyzval žalovaného na zaplatenie dlhu z úveru č. 42736534040002 vo výške 15,72 eur. CETELEM SLOVENSKO a.s. V liste zo dňa 16.01.2015 adresovanom žalobcovi je zhrnutá charakteristika splácania poskytnutého úveru. Podľa potvrdenia odfinancovania peňažných prostriedkov bola dňa 16.01.2015 odfinancovaná pôvodným žalobcom suma 389,- eur a žalovaným boli prijaté splátky 2 x po 14,22 eur dňa 10.02.2015 a dňa 10.03.2015.

9. Zo Zmluvy o spotrebiteľskom úvere a Zmluvy o revolvingovom spotrebiteľskom úvere a vydaní kreditnej karty a Rámcovej zmluvy o poskytovaní platobných služieb č. 42738709820001 zo dňa 19.1.2015 vyplýva, že ju uzatvoril CETELEM SLOVENSKO a.s. ako veriteľ a M. nar. F. (žalovaný) ako dlžník. Zmluvné strany uzatvorili Zmluvu o spotrebiteľskom úvere s dojednanými základnými podmienkami v bode 1.1. takto: cena tovaru alebo služby: 295,90 eur, priama platba predajcovi: 0,- eur, výška úveru: 295,90 eur, výška mesačnej splátky: 16,69 eur, počet mesačných splátok: 24, splatnosť mesačnej splátky: 15. deň v mesiaci, splatnosť prvej mesačnej splátky: 15.02.2015, konečná splatnosť úveru: 15.01.2017, výška úrokovej sadzby: 27,40 % ročne - fixná, RPMN: 31,11 %, priemerná RPMN: 36,30 %, celková čiastka k zaplateniu: 387,60 eur, opis tovaru alebo služby: 250 G3. V hornej časti zmluvy je uvedené financovanie tovaru: PC. Táto zmluva obsahuje časť 1. (Zmluva o spotrebiteľskom úvere), časť 2. (Zmluva o revolvingovom spotrebiteľskom úvere a vydaní kreditnej karty), časť 3. (Spoločné ustanovenia). Zmluva je predtlačný formulár vopred pripravený žalovaným obsahujúci rovnaký text ako u vyššie uvedenej zmluvy. Zmluva je podpísaná za dlžníka čitateľne slovom XXXXXXXXXXXXXXXX. K zmluve patrí Spracovanie osobných údajov z 19.1.2015 podpísané čitateľne slovom XXXXXXXXXXXXXXXX. Aj táto listina je predtlačný formulár s rovnakým textom ako u vyššie uvedenej listiny. Výzvou zo dňa 06.05.2015 adresovanou žalovanému vyzval žalovaného na zaplatenie dlhu z úveru č. 42738709820001 vo výške 50,07 eur. Vyhlásením o overení identifikácie L. M. predajca L. X. dňa 19.1.2015 potvrdil, že overil identifikáciu L. M. jeho dokladom totožnosti - OP s uvedením daného čísla OP. Listom zo dňa 25.6.2015 žalobca oznámil žalovanému vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru č. 42738709820001 ku dňu 23.6.2015.

10. Žalobca pri výsluchu uviedol, že chodil do školy, že štyri razy prepadol, že nevie čítať, že si vie prečítať len svoj podpis. Vie písať len niečo, vie napísať svoje meno, vie napísať „L. M.“, tiež slovo „X“. Chodil na osobitnú školu. Do tejto školy ho preradili v prvom ročníku. Zo školy vyšiel zo šiestej triedy. Vidí sa mu, že to boli mobily, čo by mohol kupovať v predajni NAY alebo OKAY Slovakia. Nič iné okrem mobilov si nekupoval. Predajňa NAY je v Korze, tam bol kvôli mobilu. Išiel tam s V. D., prečo tam s ním išiel, nevie. V. bral mobily, on pri tom stál. O. pýtal od neho OP. Aj mu ho dal, nevie, prečo. V. mu povedal, že pýta OP na mobil. Žalobca nechcel pre seba mobil. Mal voľakedy mobil, vedel z neho iba volať. Mobil na splátky si zobral pri podchode, teda mobil, ktorý si zobral Bátora v NAY bol iný, ako ten, čo si zobral z podchodu. Na jeho meno mu nechodili výzvy, aby zaplatil nejaké pôžičky. Ten, čo predával mobily, sa rozprával len s V.. On (žalobca) nepovedal ani slovo, len tam stál. Predajca sa ho na nič nepýtal. Celé to trvalo asi pol hodinu. Bátora si zobral mobil, šeky mu chodili, ale X. splácal mobil. Žalobca tvrdil, že nebol v predajni OKAY Slovakia. V súvislosti s televízorom uviedol, že išiel s V. a ešte nejakým druhým mužom, ktorého nepoznal, do predajne na sídlisko, názov predajne nepozná. Nevie, kedy to bolo. Do predajne išli kupovať televízor, počítač. On nechcel televízor ani počítač, nevie robiť s počítačom. Televízor vie používať, vie prepínať programy. Keď išiel s V. kupovať ďalší televízor, doma mal iný plazmový televízor. Nevie, čo sa stalo ďalej v predajni. XX.XX.XXXX sa rozprával s predavačom. On nehovoril nič, stál pri V.. Predavač sa ho na nič nepýtal. Aj vtedy pýtal od neho V. OP. Nevie, prečo V. chcel jeho OP, nevie, prečo mu ho dal. Nevie, kvôli čomu išli do predajne, keď nechcel počítač ani televízor. V. si zobral aj televízor aj počítač. Vtedy nepodpisoval nič. Po nahliadnutí do zmluvy o spotrebiteľskom úvere pripojenej v spise 10C/295/2015 uviedol, že nevie, čo je podškrtnuté dolu, že nevie prečítať listinu, nenaučil sa. Podpisy na oboch zmluvách sú jeho podpismi. Treba dodať, že žalobca pri výsluchu ďalej spontánne uvádzal skutočnosti nesúvisiace so sporom, týkajúce sa jeho operácie, pitia, fajčenia, bývania, dcéry.

11. Opatrovník žalobcu uviedol, že nebol pri predmetných úkonoch a že žalobca sa na ne nepamätá.

12. Dňa 16.06.2015 podal žalobca trestné oznámenie na OR PZ, OKP Prievidza v sprievode U.. X. Z.. V ňom uviedol, že na jeho meno vzali pôžičky iné osoby, a to tak, že chodili za ním v období od februára do marca 2015, na jeho meno uzatvárali pôžičky s rôznymi spoločnosťami vrátane spoločnosti CETELEM. Príslušné osoby zmluvy uzatvárali, on ich len podpísal, donútili ho zmluvy podpísať, nerozumel tomu, čo vlastne podpisuje. Príslušné osoby vedeli, že je mentálne retardovaný a vedeli, že keď prídu za ním, všetko podpíše, pretože ho už predtým vydierali a bál sa, že ho môžu fyzicky napadnúť. Peniaze z pôžičiek nevidel, vzali si ich označené osoby.

13. Z obsahu spisu OR PZ OKP Prievidza č. ČVS:ORP-541/2/VYS-PD-2015 vyplýva, že v danej veci podal žalobca trestné oznámenie dňa 16.06.2015. Uznesením zo dňa 16.07.2015 OR PZ v Prievidzi, OKP začal trestné stíhanie za zločin vydieranie vo veci, že neznámi páchatelia v presne nezistenom počte v nezistený deň v januári 2015 v čase od 22.30 hod. v Prievidzi na ul. M. U. XX/X sa L. M. vyhrážali, že ak nepodpíše v budúcnosti pre nich rôzne písomnosti, tak ho môžu fyzicky napadnúť. Z pripojených (pre túto vec relevantných) listín tohto spisu ďalej vyplýva: CETELEM SLOVENSKO a.s. listom zo dňa 18.5.2015 vo veci spotrebiteľského úveru č. 42738709820001 požiadalo žalovaného o telefonický kontakt. Výzvou zo dňa 20.5.2015 a zo dňa 5.6.2015 bol žalovaný vyzvaný na zaplatenie príslušnej dlžnej čiastky úveru č. 42736534040002. Svedkyňa C. V. pred vyšetrovateľom uviedla, že L. M. a jeho brat E. M. nevedia čítať a písať, vedia sa len podpísať. Podľa lekárskeho potvrdenia odborného lekára, psychiatra MUDr. Danice Hudecovej z 24.06.2015 vyplýva, že XXX/XXXX, nar.XX.XX.XXXX trpí ťažkou duševnou zaostalosťou, poruchami správania a ľahkou ovplyvniteľnosťou, je na invalidnom dôchodku. Z ďalšieho vyjadrenia toho istého lekára z 15.03.2016 vyplýva, že L. M. je sledovaný psychiatricky od detstva pre duševné zaostávanie. Od roku 2006 je evidovaný v jej ambulancii pre duševnú zaostalosť do úrovne strednej debility pri organickom poškodení centrálného nervového systému. Osobnosť je jednoduchá, ľahko ovplyvniteľná, manipulovateľná, nakoľko nechápe text, početové úkony a podobne, taktiež právne. Má preto uznaný invalidný dôchodok. Vyšetrovanie v danej veci je prerušené uznesením vyšetrovateľa PZ zo dňa 29.11.2016, lebo sa nepodarilo zistiť skutočnosti oprávňujúce vykonať trestné stíhanie voči určitej osobe.

14. Uznesením vyšetrovateľa PZ zo dňa 14.2.2017 vo veci č. ČVS:ORP-254/2-VYS-PD-2015 bolo trestné stíhanie pre zločin podvod zastavené, lebo daný skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci. Skutok sa týkal pokusu sfaľšovania podpisov RXX. Za a XX.XX.XXXXh ako predávajúcich na kúpnej zmluve zo dňa 30.1.2015, predmetom ktorej je predaj a kúpa nehnuteľnosti. bytu s prísl. zapísanom na LV č. D.pre k.ú. P.. Vo veci OR PZ, OKP Prievidza č. ČVS:ORP-254/2-VYS-PD-2015 bol podaný PhDr. Andrejom Benkovičom, znalcom z odboru Psychológia znalecký posudok č. 113/2016 zo dňa 31.01.2017. V tomto znaleckom posudku znalec uzavrel, že u JQ. M. je prítomná ľahká duševná zaostalosť s poruchami správania, že duševná choroba ovplyvňuje jeho schopnosť ovládať jeho konanie a zásadne znižuje zmysel chápania právnych úkonov a ich následkov. Ide o psychologické vyjadrenie, otázka, či duševná choroba ovplyvňuje schopnosť ovládnuť konanie žalobcu a či je schopný chápať zmysel právneho úkonu a jeho následky, je v kompetencii znalca z odboru Psychiatria.

15. Z lekárskeho záznamov vyplýva, že žalobca absolvuje kontroly u odborného lekára, psychiatra, pričom žalobcom predložené záznamy o vykonaných kontrolách sú evidované od 04.09.2014 v intervaloch jedného mesiaca. Posledným doloženým záznamom o kontrole je kontrola zo 16.03.2015. Podľa lekárskej správy psychiatra MUDr. Hudecovej z 22.10.2015 sa XXXX, nar. XX.XX.XXXX lieči v jej ambulancii od roku 2006 pre duševnú zaostalosť pri organických zmenách CNS. Od roku 2010 je preto na invalidnom dôchodku.

16. V spore sp. zn. 14C/166/2015 tunajšieho súdu vo veci strán: 1/ E. M., nar. XX.XX.XXXX, 2/ L. M., nar. XX.XX.XXXX (osoba pod 2/ je totožná so žalobcom v tomto spore) proti žalovanému: U. P., nar. XX.XX.XXXX, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, bol podaný znalecký posudok zo dňa 23.05.2016 znalcom z odboru Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie Psychiatria (liečba alkoholizmu a toxikománie, gerontopsychiatria) a Sexuológia č. 5/2016 MUDr. Andrejom Smetánkom, ktorý pre posúdenie zdravotného stavu žalobcu vrátane D. v čase podpisu kúpnej zmluvy zo dňa 30.01.2015 a dodatku k nej dňa 17.03. a 18.03.2015 v prípade žalobcu uzavrel, že L. M. trpí duševnou poruchou a trpel ňou aj v čase podpisu kúpnej zmluvy dňa 30.01.2015 a dodatku k nej dňa 17.03. a 18.03.2015, a to: mentálna retardácia ľahkého stupňa, syndróm závislosti od alkoholu, hlavne organická zmena osobnosti na podklade poškodenia mozgu - organický psychosyndróm (vrodená mentálna retardácia, dlhoročný - toxický vplyv pitia alkoholu), že zdravotný stav žalobcov vrátane P. mohol podstatne ovplyvniť

ich schopnosť správne vnímať, reprodukovat' predžité udalosti, rozpoznať a uvedomiť si charakter a následky svojho konania a že žalobcovia vrátane L. M. trpeli v čase podpisu kúpnej zmluvy a jej dodatku duševnými poruchami, ktoré neboli prechodného charakteru, u oboch ide o poruchu trvalú a hlbokú, táto porucha obmedzovala žalobcov komplexne, vo všetkých zložkách života a v takej miere, že si nemohli dostatočne uvedomiť a uvedomovať následky svojho konania. Okresný súd Prievidza rozsudkom č.k. 14C/166/2015-142 zo dňa 22.11.2016 určil, že žalobca 1/ (E. M.) a žalobca 2/ (L. M.) sú podielovými spoluvlastníkmi, každý s prislúchajúcim spoluvlastníckym podielom vo veľkosti 1/2 nehnuteľností zapísaných na liste vlastníctva číslo XX/XXXX v katastri nehnuteľností vedenom Okresným úradom Prievidza, katastrálny odbor, v katastrálnom území Prievidza, Obec Prievidza, okres Prievidza, a to bytu číslo 1 nachádzajúceho sa na prízemí vo vchode číslo XX obytnej budovy so súpisným číslom XXXXX, postavenej na pozemku parcelné číslo KN-C XXXX - zastavané plochy a nádvoria o výmere XXX m², spoluvlastníckeho podielu vo veľkosti XX/XXXX k spoločným častiam a spoločným zariadeniam obytnej budovy a spoluvlastníckeho podielu vo veľkosti XX/XXXX k pozemku, na ktorom je obytná budova postavená (výrok I.). Tento výrok (odvolaním nenapadnutý) nadobudol právoplatnosť dňa 18.2.2017.

17. Rozsudkom Okresného súdu Prievidza č.k. 4Ps/5/2015-41 zo dňa 03.05.2016, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 11.06.2016, súd rozhodol, že obmedzuje spôsobilosť na právne úkony L. M., rod. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom P., J. B., M. ulica tak, že nie je spôsobilý nakladať s hnutelným a nehnuteľným majetkom, akýmkoľvek spôsobom ho zaťažovať, spísať závet, preberať dôchodok, uzatvárať kúpne zmluvy, darovacie zmluvy, zmluvy o úvere, zmluvy o pôžičke a iné zmluvy s právnickými a fyzickými osobami, byť ručiteľom iným osobám, samostatne vystupovať pred súdmi, orgánmi štátnej správy a samospráv a že L. M. je oprávnený hospodáriť so sumou 2,- eur denne, ktorú sumu mu bude denne vyplácať opatrovník. Za opatrovníka L. M., rod. M., nar. XX.XX.XXXX súd určil Y., nar. XXXX,XXXX,XXXX., bytom P., M. V. 8. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že na základe vykonaného dokazovania súd považoval návrh navrhovateľa za dôvodný. X. posudzovaného, U.. X. Z., znalca, oboznámením sa s lekárskou správou bolo preukázané, že posudzovaný je duševne zaostalý. Znaleckým dokazovaním bolo potvrdené, že posudzovaný trpí duševnou poruchou: Mentálna retardácia ľahkého stupňa, Syndróm závislosti od alkoholu, Depresívna porucha (ťažká psychotická hĺbka) a Organická zmena osobnosti na podklade poškodenia mozgu - Organický psychosyndróm, že duševná porucha má u posudzovaného dlhodobý priebeh, s vážnymi rodinnými, zdravotnými i sociálnymi dôsledkami. Existencia posudzovaného je odkázaná na dohľad a kontrolu druhej osoby. Posudzovaný je, resp. by mal byť trvalo v odbornej psychiatrickej starostlivosti a vyžaduje si starostlivosť, opateru a dohľad druhej osoby. Jeho duševná porucha je zo psychiatrického hľadiska poruchou vážnou, nevyliciteľnou, trvalou. Pre duševnú poruchu posudzovaný nie je spôsobilý samostatne vystupovať pred súdmi, orgánmi štátnej správy či samospráv, nie je spôsobilý na majetkovoprávne a dedičské úkony - uzatvárať kúpne zmluvy, darovacie zmluvy, zmluvy o úvere, či pôžičke, prevádzať svoj hnutelný a nehnuteľný majetok na iné osoby, akýmkoľvek spôsobom ho zaťažiť, a spísať závet. Je schopný hospodáriť iba s minimálnou sumou. Znalec pri výsluchu doplnil, že stav duševnej poruchy u L. M. je trvalý, ktorý má zásadný vplyv na myslenie, vnímanie reality a konanie posudzované tak dnes ako aj pred rokom či viacerými rokmi. Duševná porucha v tejto podobe ako je v súčasnosti, bola u posudzovaného určite aj v rokoch 2013,2014,2015.

18. Súdom ustanovený znalec v tomto spore MUDr. Andrej Smetánka podal znalecký posudok ústne do zápisnice súdu o pojednávaní dňa 12.10.2017 a na otázky, či žalobca v čase uzatvorenia Zmluvy o spotrebiteľskom úvere a Zmluvy o revolvingovom spotrebiteľskom úvere a vydaní kreditnej karty a Rámcovej zmluvy o poskytovaní platobných služieb č. 2736534040002 dňa 26.12.2014 a v čase uzatvorenia Zmluvy o spotrebiteľskom úvere a Zmluvy o revolvingovom spotrebiteľskom úvere a vydaní kreditnej karty a Rámcovej zmluvy o poskytovaní platobných služieb č. 42738709820001 dňa 19.1.2015 trpel trvalou alebo prechodnou duševnou poruchou a či v danom čase pri uzatvorení tejto zmluvy dokázal/nedokázal posúdiť následky svojho konania a ovládnuť svoje konanie, odpovedal takto: Žalobca L. trpí duševnou poruchou mentálna retardácia ľahkého stupňa, syndróm závislosti od alkoholu, depresívnu poruchu ťažkej psychotickej hĺbky, jeho osobnosť vykazuje organické zmeny na podklade nevratného a trvalého poškodenia mozgu - organický psychosyndróm, ktorý v sebe obsahuje tak vrodenú mentálnu retardáciu, tak dlhoročný toxický vplyv požívania psychoaktívnych látok, hlavne alkoholu, pri ktorej sú vážne poškodené emócie s prejavmi emočnej nestability, odrbrzdenosti nekontrolovaného správania vrátane sebadeštrukčného konania, pri ktorej sú ďalej vážne postihnuté okrem nálady, rozpoznávacie a vôľové mechanizmy. Takto poškodené organické zmeny v

osobnosti v zmysle úbytku a deprivácie majú vplyv na to, že žalobca je výrazne sugestibilný, ľahko ovplyvniteľný, manipulovateľný s minimálnou racionálnou kontrolou správania. Zároveň si neuvedomuje tieto skutočnosti v dopade na seba, ako aj na svoje okolie. Nedokáže dostatočne posúdiť, zvažovať, vybrať vhodné, resp. najvhodnejšie prostriedky k riešeniu aj základných životných cieľov, potrieb a situácií. Duševná porucha u žalobcu je prítomná od narodenia s postupným a plným rozvojom poruchy v období puberty a po nej a s rozvojom plných prejavov v reálnom živote a s rozvojom komplexných následkov v dospelosti. Z tohto pohľadu je duševná porucha z psychiatrického hľadiska vážna, trvalá, nevyliciteľná, je schopná „držať sa na uzde“, len vďaka psychofarmakologickej liečby, ktorej sa trvale podrobuje. Všetky tieto skutočnosti viedli k tomu, že po neblahých, aj súdnych, právnych skúsenostiach viedli k tomu, že bol zbavený svojprávosti v zmysle konania pred súdmi, orgánmi štátnej správy či samosprávy, kde samostatne vystupovať a konať zmysluplne nedokáže a rovnako tieto duševné poruchy boli a sú terénom aj pre neracionálne ekonomické konanie žalobcu. To znamená, že nie je spôsobilý na majetkovoprávne dedičské úkony. V súvislosti s týmito skutočnosťami a v súvislosti s predchádzajúcimi forenznými nálezmi, kde išlo o ekonomické, finančné záležitosti, uvádzam nasledovné: v dobe, a to v dobe okamihu uzatvárania zmlúv o spotrebiteľskom úvere dňa 26.12.2014 a zároveň dňa 19.01.2015 (uvedené v uznesení OS Prievdza 4C/296/2015 pod bodom III, bod 1, 2) žalobca trpel vyššie popísanými duševnými poruchami a žalobca v čase podpisu týchto zmlúv o spotrebiteľskom úvere trpel duševnými poruchami, ktoré neboli prechodného charakteru, išlo o trvalú a hlbokú duševnú poruchu, ktorá obmedzovala žalobcu komplexne vo všetkých zložkách života a v takej miere, že si nemohol dostatočne uvedomiť a uvedomovať následky svojho konania. Zároveň ani toto svoje konanie nedokázal ovládať, nedokázal a nedokáže ovládať ani v súčasnosti. Horeuvedené uvádzam po tom, čo som sa oboznámil s oboma zmluvami o spotrebiteľskom úvere pripojenými v tomto i v spojenom spise. K obrane žalovaného, že „v čase uzatvorenia zmluvy žalobca nejavil znaky duševnej poruchy. Predajca ako zmluvný zástupca žalovaného vykonal identifikáciu žalobcu, pričom z jeho konania a správania nebolo možné predpokladať, že trpí duševnou poruchou: žalobca vedel, kde je, čo robí, s kým sa rozpráva a akú zmluvu uzatvára. Nebol teda žiaden predpoklad uvažovať o tom, že žalobca trpí duševnou poruchou, ktorá ho robí nespôsobilou na takýto právny úkon“, znalec uviedol: Žalobca, čo sa týka spoločenského, hlavne sociálneho pôsobenia, je schopný istej interakcie so sociálnou situáciou, je schopný reflektovať na sociálne správanie okolia vcelku adaptabilne. V situácii, že v spoločenskom styku ide o formálnu, pozitívnu situáciu, reaguje rovnakým spôsobom, vie sa prispôbiť, no nedokáže vnímať a zaznamenať hlbšie sociálne interakcie, nedokáže zachytiť skryté veci, ktoré by mohli viesť k jeho manipulovaniu, ovplyvnenosti, lebo z jeho povahy a teda pod vplyvom duševnej poruchy týmto nie je schopný sa brániť. To znamená, že vo veľkom prípade sociálnych a spoločenských situáciách jeho správanie a jeho handicap nie je príliš bijúci do očí a v spoločenských kontaktoch je v prvom rade priateľský. Je vecou hlbšieho pohľadu a teda nemusí byť to pohľad odborníka na duševné zdravie, že po prekonaní tohto povrchového pozlátka je možné odhaliť a zistiť, že žalobca „nie je v poriadku,.. Žalobca mohol byť časovo a miestom orientovaný, mohol vedieť, že ide podpisovať zmluvu, no jej obsah, jednak nie je schopný si skontrolovať, pretože je analfabet, je odkázaný na sprostredkovanie a na druhej strane nie je schopný, aj keby analfabetný nebol, pri takomto poškodení osobnosti, nie je schopný abstrahovať obsah takto, hoc aj jasne podanej zmluvy takým spôsobom, že by ju pochopil zmysluplne. K obrane žalovaného, že „Znalecký posudok predložený žalobcom sa týka posúdenia spôsobilosti na uzatvorenie zmluvy, predmetom ktorej bol prevod vlastníckeho práva k bytu, teda vo svojej podstate iného (a z hľadiska prípadnej kvalifikácie omnoho právne náročnejšieho právneho úkonu), ako je uzatvorenie zmluvy o spotrebiteľskom resp. revolvingovom úvere, ktorým si žalobca kúpil tovar na splátky“, znalec uviedol, že nestojí otázka tak, či zmluva o prevode vlastníckeho práva k bytu je právne náročnejšia alebo nie, ako predmetná zmluva o spotrebiteľskom úvere, pre žalobcu je aj oveľa jednoduchšia zmluva nepochopiteľnejšia a bez zmysluplnosti. Zmysluplnosť jeho konania spočíva pri podpisovaní zmlúv tom, že on ako ten, čo zmluvu podpisuje, akceptuje istú výhodnosť takejto zmluvy z ľudského hľadiska (človek ide za výhodou), no nedokáže zaznamenať aj obsahy zmluvy, ktoré popisujú istú nevýhodnosť, riziká, následky, dopady pri neplnení záväzkov... Z tohto pohľadu pod vplyvom hlavne tej duševnej poruchy nie je zmysluplné, aby podpisoval alebo vykonával hocikaké zmluvy, preto už v minulosti bol obmedzený spôsobilosti k takýmto úkonom. Znalec uzavrel, že v prípade predmetných právnych úkonov - zmlúv o spotrebiteľskom úvere zo dňa 26.12.2014 a 19.01.2015 nedokázal žalobca posúdiť následky svojho konania a ovládnuť svoje konanie. Na otázku zástupcu žalobcu, či môže prísť v konaní žalobcu k tzv. jasnému okamihu pri podpise predmetných úverových zmlúv, znalec uviedol: v súvislosti s predchádzajúcimi znaleckými podaniami odpoveď na uvedenú otázku v súvislosti s inými zmluvami bolo konštatované, že v okamihu urobienia právneho úkonu, t.j. uzavretia príslušnej inej zmluvy, trpel plne rozvinutou duševnou poruchou a nemal tzv. jasných okamih. V súvislosti s aktuálnou žalovanou zmluvou

resp. oboma si dovoľím trvať na tom, že žalovaný ani pri podpise predmetných zmlúv nemal jasný okamih.

19. Podľa § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem, naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

20. Podľa § 470 ods. 2 prvá veta Civilného sporového poriadku právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

21. Po zhodnotení výsledkov dokazovania sú dospeli k záveru, že žaloba žalobcu je dôvodná.

22. Žalobca podal žalobu v tejto i v s touto vecou spojenej veci dňa 9.9.2015, t. j. za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku. V čase podania žaloby účinný Občiansky súdny poriadok vo svojom ustanovení § 80 písm. c) upravoval, že návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem. Procesný úkon (v tomto prípade návrh podaný žalobcom dňa 9.9.2015) vyvoláva procesnoprávne následky (účinky) do budúcnosti a v tejto procesnej budúcnosti sa následky úkonu uznávajú aj vtedy, ak novšia procesná úprava už s takýmto následkom nepočíta. Ak teda bol v konaní vykonaný procesný úkon, s ktorým sú spojené určité následky, majú byť tieto následky zachované bez ohľadu na procesný režim nového procesného predpisu. Ustanovenie § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku obsahoval vo vzťahu k možnosti uplatnenia práva určovacou žalobou aj pojem právo aj pojem právny vzťah („o určení, či tu právo právny vzťah alebo právo je alebo nie je“). Pojmy právo i právny vzťah v predchádzajúcej procesnej úprave mali rovnaký obsah, a teda ak ustanovenie § 137 písm. c) CSP už neuvádza pojem určenie právneho vzťahu, potom k žiadnej materiálnej zmene nedošlo. Vzhľadom na vyššie uvedené a na vyššie citované prechodné ustanovenie CSP (§ 470 ods. 2) má súd za to, že bez ďalšieho (všeobecne, bez posúdenia v tom ktorom konkrétnom spore) nemožno žalobu o určenie neplatnosti právneho úkonu zamietnuť pre nedostatok naliehavého právneho záujmu.

23. Súd skúmal, či na podanej žalobe má žalobca naliehavý právny záujem. Posúdenie, či je daný naliehavý právny záujem, je otázkou právnej kvalifikácie rozhodujúcich skutočností. Pre žalobcu to teda znamená nevyhnutnosť tvrdiť a dokázať skutočnosť, z ktorej vyplýva existencia jeho naliehavého právneho záujmu na žiadanom určení. Súd pritom ex offio, t. j. z úradnej povinnosti, v každom štádiu konania skúma existenciu naliehavého právneho záujmu. Naliehavý právny záujem je daný vtedy, ak je rozsudok pre žalobcu po právnej stránke významný, má pre neho zmysel, ak k porušeniu práva (zatiaľ) nedošlo, ale právo žalobcu je neisté alebo ohrozené.

24. Žalobca sa v tejto veci domáha určenia neplatnosti Zmluvy o úvere č. 42736534040002 zo dňa 26.12.2014 a Zmluvy o úvere č. 42738709820001 zo dňa 19.1.2015 uzatvorených medzi ním ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom s poukazom na § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka s odôvodnením, že žalobca je postihnutý duševnou poruchou, mentálnou retardáciou, je analfabetný, že celý svoj život podstupuje psychiatrickú liečbu, že bol donútený podpísať úverové zmluvy, pričom on sám nerozumel významu predmetných úkonov.

25. Pri skúmaní existencie naliehavého právneho záujmu žalobcu na predmetnej určovacej žalobe súd dospel k záveru, že žalobca má naliehavý právny záujem na určení neplatnosti predmetných zmlúv. Žalobca zdôvodnil naliehavý právny záujem na určení neplatnosti oboch právnych úkonov tým, že iným spôsobom, než rozhodnutím vo veci nie je možné odstránenie existujúceho sporného stavu, vykonanie ochrany práv a oprávnených záujmov žalobcu a odstránenie právnej neistoty a že v prípade absencie konečného rozhodnutia určovacieho charakteru, by pravdepodobne došlo k nútenému vymáhaniu spornej pohľadávky, čo by negatívne ovplyvňovalo nielen žalobcovu sociálnu situáciu, ale vzhľadom na jeho zlý duševný stav aj jeho mentálne zdravie. Meritórnym rozhodnutím nevzniknú pochybnosti o existencii prípadne neexistencii právneho vzťahu, čo zabráni iniciovaniu ďalších právnych krokov a s tým spojeným nákladov žalovaného. Skutočnosťou je, že medzi stranami je sporné, či predmetné právne úkony sú platné alebo neplatné, pričom v danom prípade ide o absolútnu neplatnosť právneho úkonu. Pre žalobcu má rozhodnutie o určení neplatnosti predmetných právnych úkonov právny zmysel. Nemá sa možnosť domáhať plnenia, keďže vo vzťahu k žalovanému je podľa predmetných právnych úkonov dlžníkom. Jeho právo je neisté, ohrozené a stav tejto jeho neistoty či ohrozenia možno (preventívne)

odstrániť tým, že bude existovať rozhodnutie súdu o existencii (neexistencii) predmetného práva. Je vysoko pravdepodobné (viď výzvy žalovaného adresované žalobcovi na plnenie dlhu), že by došlo k nútenému vymáhaniu spornej pohľadávky, čo by negatívne ovplyvňovalo nielen žalobcovu sociálnu situáciu, ale vzhľadom na jeho zlý duševný stav, aj jeho mentálne zdravie.

26. Po preukázaní naliehavého právneho záujmu žalobcu na požadovanom určení neplatnosti predmetných právnych úkonov súd následne posudzoval uplatnený nárok po vecnej stránke.

27. Podľa § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka, tak isto je neplatný právny úkon osoby konajúcej v duševnej poruche, ktorá ju robí na tento právny úkon neschopnou.

28. Po zhodnotení výsledkov dokazovania súd dospel k záveru, že žaloba žalobcu je dôvodná.

29. Ustanoveniu § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka predchádza ustanovenie § 38 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého neplatný je právny úkon, pokiaľ ten, kto ho urobil, nemá spôsobilosť na právne úkony. Ustanovenie § 38 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa vzťahuje na osoby, ktoré nemajú spôsobilosť na právne úkony. V tomto prípade bol žalobca v čase vykonania predmetných právnych úkonov - Zmluvy o úvere č. 42736534040002 zo dňa 26.12.2014 a Zmluvy o úvere č. 42738709820001 zo dňa 19.01.2015 osobou plnoletou a nebol osobou pozbavenou spôsobilosti na právne úkony a ani osobou obmedzenou v spôsobilosti na právne úkony rozhodnutím súdu. Neplatnosť právnych úkonov podľa § 38 ods. 1 a ods. 2 Občianskeho zákonníka je absolútnou neplatnosťou. Žalobca neplatnosť predmetných právnych úkonov odvodil z § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Podľa tohto ustanovenia je absolútne neplatný aj právny úkon, ktorý urobila osoba v duševnej poruche, hoci aj v prechodnej, ak šlo o takú duševnú poruchu, ktorá zapríčinila jej (hoci aj dočasnú) nespôsobilosť (neschopnosť) na urobený právny úkon. Neplatnosť právneho úkonu podľa § 38 ods. 2 vyžaduje bezpečné zistenie o tom, že účastník právneho úkonu nedokáže posúdiť následky svojho konania alebo svoje konanie ovládnuť. Pod duševnou poruchou podľa § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka má zákon na mysli nielen trvajúcu duševnú poruchu, ktorá sa u konajúceho prejavovala po dlhší čas, ale aj prechodnú (chvíľkovú) duševnú poruchu. Zároveň musí byť splnená podmienka, že momentálny duševný stav vylúčil u konajúcej osoby možnosť posúdiť následky svojho konania (vôľová zložka) či vlastné konanie ovládať (ovládacia zložka).

30. Žalobca v oboch žalobách zdôvodňoval neplatnosť predmetných zmlúv duševnou poruchou žalobcu, jeho mentálnou retardáciou a analfabetizmom. Skúmanie otázky, či je tu súvislosť medzi duševnou poruchou a právnym úkonom a či práve pre duševnú poruchu bol žalobca neschopný urobiť predmetné právne úkony buď preto, že nedokázal posúdiť následky takéhoto konania, alebo nebol schopný ovládnuť svoje konanie, je predmetom znaleckého dokazovania.

31. Po zhodnotení všetkých vykonaných dôkazov v súlade s § 191 ods. 1 CSP, t.j. súd dôkazy hodnotí podľa svojej úvahy ako každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, súd uzavrel, že predmetné právne úkony - zmluvy o úvere, ktoré uzatvoril žalobca s CETELEM SLOVENSKO a.s., sú neplatné, a to absolútne neplatné s poukazom na § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

32. Z vykonaného dokazovania výsluchom žalobcu (zohľadňujúc aj spôsob vyjadrovania sa žalobcu, jeho celkové správanie sa na pojednávaní, žalobca si na nič nepamätá), vychádzajúc zo skutočností, že žalobca sa dlhodobo podrobuje psychiatrickým pravidelným kontrolám u psychiatra MUDr. Danice Hudecovej, ďalej zo znaleckého posudku MUDr. Andreja Smetánku podaného vo veci sp. zn. 14C/166/2015 tunajšieho súdu (že: L. trpí duševnou poruchou v pravom slova zmysle a rovnako ňou trpel aj v čase podpisu kúpnej zmluvy - dňa 30.01.2015 a dodatku kúpnej zmluvy - dňa 17. a 18.03.2015, a to mentálnou retardáciou ľahkého stupňa, syndróm závislosti od alkoholu, ale hlavne organická zmena osobnosti na podklade poškodenia mozgu - organický psychosyndróm (vrodená mentálna retardácia, dlhoročný - toxický vplyv pitia alkoholu), že duševné ochorenie L. je trvalé, zdravotný stav L. a jeho brata E. M. mohol podstatne ovplyvniť ich schopnosť právne vnímať, reprodukovať prežitú udalosť, rozpoznať a uvedomiť si charakter a následky svojho konania, že XX.XX.XXXX, a jeho brat E. trpeli v čase podpisu kúpnej zmluvy a jej dodatku duševnými poruchami, ktoré neboli prechodného charakteru, u oboch ide o poruchu trvalú a hlbokú, táto porucha obmedzovala oboch komplexne vo všetkých zložkách života a v takej miere, že si nemohli dostatočne uvedomiť a uvedomovať následky svojho konania) súd uzatvára, že i ďalšie dôkazy vykonané v tomto spore či v iných vyššie spomenutých veciach nie

sú si navzájom odporujúce. Súd dodáva, že znalecký posudok podaný vo veci sp. zn. 14C/166/2015 tunajšieho súdu dňa 23.05.2016 sa týkal kúpnej zmluvy a dodatku k nej zo dňa 30.01.2015 a 17. a 18.03.2015, pričom predmetné právne úkony boli vykonané približne v rovnakom období, t.j. Zmluva o úvere č. 42736534040002 dňa 26.12.2014 a Zmluva o úvere č. 42738709820001 dňa 19.01.2015. V rozpore s týmto záverom znalca nie je ani znalecký posudok PhDr. Andreja Benkoviča č. 113/2016 podaný v januári 2017 vo veci OR PZ, OKP Prievidza, č. ČVS:ORP-254/2-VYS-PD-2015 v súvislosti s kúpnu zmluvou zo dňa 30.01.2015 a jej dodatkami, podľa ktorého na základe psychologického vyšetrenia žalobcu bola u žalobcu zistená ľahká duševná zaostalosť s poruchami správania, a podľa ktorého duševná choroba žalobcu ovplyvňuje schopnosť ovládať jeho konanie a zásadne znižuje zmysel chápania právnych úkonov a ich následkov. V zhode s týmito dôkazmi je správa MUDr. Danice Hudecovej, odborného lekára, psychiatra, ktorá lieči žalobcu od roku 2006 a ktorá vo svojej správe z 22.10.2015 uviedla, že žalobca už bol v detstve liečený psychiatricky, že žalobca má podstatne zníženú schopnosť chápania bežných úkonov, nie to písomných právnych úkonov. Žalobca je liečený pre duševnú zaostalosť pri organických zmenách centrálného nervového systému a od roku 2010 je preto na invalidnom dôchodku. V kontexte vyššie uvedených dôkazov skutočnosťou je, že rozsudkom Okresného súdu Prievidza č.k. 4Ps/5/2015-41 zo dňa 03.05.2016, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 11.06.2016, bola obmedzená spôsobilosť na právne úkony žalobcu tak, že nie je spôsobilý nakladať s hnutelným a nehnuteľným majetkom, akýmkoľvek spôsobom ho zaťažovať, spísať závet, preberať dôchodok, uzatvárať kúpne zmluvy, darovacie zmluvy, zmluvy o úvere, zmluvy o pôžičke a iné zmluvy s právnickými a fyzickými osobami, byť ručiteľom iným osobám, samostatne vystupovať pred súdmi, orgánmi štátnej správy a samosprávy a je oprávnený hospodáriť len so sumou 2,- eur denne, ktorú sumu mu bude denne vyplácať opatrovník XX. Skutočnosťou XX.XX.XXXX. Z tohto právoplatného rozhodnutia vyplýva, že žalobca je obmedzený v spôsobilosti na právne úkony aj v prípade zmlúv o úvere. Pri rozhodnutí o návrhu na pozbavenie spôsobilosti na právne úkony žalobcu súd vychádzal aj zo znaleckého posudku, ktorý bol v danej veci podaný, a ktorého závery sú zhodné so zisteniami znalca v predchádzajúcich znaleckých úkonoch, resp. znaleckým úkonom podaným v tejto veci. Vzhľadom na to, že vyššie uvedené rozhodnutie súdu o obmedzení spôsobilosti na právne úkony žalobcu má konštitutívne účinky, t. j. pôsobí ex nunc, teda od jeho právoplatnosti, aplikácia § 38 ods. 1 OZ vo vzťahu k predmetným právnym úkonom nie je možná. Závery znaleckého posudku podaného v danej veci však nemožno nechať bez povšimnutia.

33. Na zistenie, či žalobca konal v duševnej poruche, ktorá ho robila na tento právny úkon neschopnou t.j., či tu bola súvislosť medzi duševnou poruchou a predmetnými právnymi úkonmi a či pre prípadnú duševnú poruchu bol žalobca schopný alebo nebol schopný urobiť predmetné právne úkony v tom zmysle, či dokázal/nedokázal posúdiť následky takéhoto konania, alebo bol/nebol schopný ovládnuť svoje konanie, súd vykonal znalecké dokazovanie. Znalec MUDr. Andrej Smetánka uzavrel, že v prípade predmetných právnych úkonov, teda zmlúv o spotrebiteľskom úvere zo dňa 26.12.2014 a 19.01.2015 nedokázal žalobca posúdiť následky svojho konania a ovládnuť svoje konanie. Znalec tiež uviedol, že v čase urobenia predmetných právnych úkonov žalobca trpel rozvinutou duševnou poruchou a nemal tzv. jasný okamih a že žalobca ani pri podpise predmetných zmlúv nemal jasný okamih. Bez významu nie je ani skutočnosť, že žalobca je analfabetný, sám žalobca uviedol, že vie napísať len svoje meno, priezvisko a slovo „XX. Skutočnosťou

34. Skutočnosťou je, že obe zmluvy o spotrebiteľskom úvere boli uzatvorené v krátkom časovom odstupe, prvá dňa 26.12.2014 a druhá dňa 19.01.2015. Obe zmluvy o spotrebiteľskom úvere boli uzatvorené za účelom kúpy tovaru, v prvom prípade televízora, v druhom prípade počítača. Vychádzajúc z postavenia žalobcu, zo skutočnosti, že v čase ich uzatvorenia bol žalobca invalidným dôchodcom, že žalobcove údaje ako dlžníka sú v zmluvách identifikované adresou bydliska, rodným číslom, možno vyvodiť, že obe zmluvy o spotrebiteľskom úvere sú spotrebiteľskými zmluvami podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzatvorenia oboch zmlúv, podľa ktorého spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Je nesporné, že CETELEM SLOVENSKO a.s., ktorý bol v prípade predmetných zmlúv o úvere zmluvnou stranou - veriteľom, je osobou, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy konala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, a teda spĺňal definíciu osoby dodávateľa podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka a že žalobca ako fyzická osoba nekonal pri uzatváraní a plnení predmetných spotrebiteľských zmlúv v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, a teda je spotrebiteľom v zmysle § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka.

35. Zároveň treba uviesť, že predmetné zmluvy o úvere boli uzatvorené za účinnosti Zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov. Na dané právny úkony treba aplikovať tento zákon, pretože aj podľa tohto zákona bol žalobca spotrebiteľom nekonajúcim v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania a CETELEM SLOVENSKO a.s. veriteľom - právnickou osobou, ktorá ponúkala alebo poskytovala spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti. Zmluva je dvojstranný právny úkon, ktorej vznik predpokladá dva jednostranné právne úkony dvoch rozličných strán, vzájomne adresované a obsahovo sa zhodujúce. Ochrana spotrebiteľov v oblasti zmluvného práva spočíva okrem iného i v tom, že spotrebiteľ musí pred uzavretím zmluvy dostať od dodávateľa (navrhovateľa) presné a zrozumiteľné informácie o predmete zmluvy, ako aj o právach a povinnostiach zmluvných strán, pričom tieto informácie sa musia poskytnúť pred uzavretím zmluvy (§ 4 Zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov). Právo spotrebiteľa byť informovaný o všetkých podstatných náležitostiach zmluvy a právach a povinnostiach z nej vyplývajúcich, sa stáva súčasťou právnej úpravy každej spotrebiteľskej zmluvy, ak sa táto nedojednáva individuálne a pre spotrebiteľa môže znamenať výraznejšie finančné zaťaženie do budúcnosti. Súd poukazuje na právnu úpravu týkajúcu sa spotrebiteľských zmlúv, na § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah a na § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého, ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané. Právnu úpravou spotrebiteľských zmlúv (§ 52 a nasl. OZ) tak zákonodarca zasiahol do všeobecnej úpravy zmluvných vzťahov v záujme ochrany spotrebiteľov, a to do zmluvných vzťahov medzi dodávateľmi a spotrebiteľmi prostredníctvom kogentných ustanovení, ktoré majú chrániť práva spotrebiteľov vzhľadom na ich fakticky nerovnoprávne postavenie v zmluvnom vzťahu. V tomto kontexte zmluvné strany uzatvárajúc predmetné zmluvy o spotrebiteľskom úvere museli dojednať náležitosti, ktoré okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovať (§ 9 Zákona č. 129/2010 Z.z.). Súd opakuje to, čo už uviedol vyššie, že obe zmluvy o spotrebiteľskom úvere sú formulárovými zmluvami s vopred pripraveným textom zmluvy zo strany veriteľa. Pri splnení povinností veriteľa vo vzťahu k spotrebiteľovi nestačí len vykonať overenie identifikácie klienta, v tomto prípade žalobcu, na ktorú listinu sa žalovaný pri zamietavom stanovisku k žalobe odvoláva. Povinnosť veriteľa poskytovať informácie pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere vyplýva z § 4 Zákona č. 129/2010 Z.z. Podľa § 4 Zákona č. 129/2010 Z.z., § 1 je veriteľ alebo finančný agent povinný v dostatočnom časovom predstihu pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred prijatím ponuky o spotrebiteľskom úvere poskytnúť spotrebiteľovi v súlade so zmluvnými podmienkami ponúkanými veriteľom alebo požiadavkami spotrebiteľa informácie, napríklad o druhu spotrebiteľského úveru, o celkovej výške, o konkrétnej mene ponúkaného spotrebiteľského úveru, o podmienkach jeho čerpania, o dobe trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termíne konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, o tovare alebo službe, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje a o cene tovaru alebo poskytnutej službe, o úrokovej sadzbe spotrebiteľského úveru, o celkovej čiastke, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, o výške, počte a termíne splátok istiny, o poplatkoch za vedenie jedného alebo viacerých účtov, o výške poplatkov, o úrokovej sadzbe pre prípad omeškania spotrebiteľa s platením splátok, o následkoch nesplácania spotrebiteľského úveru, o práve na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere a.t.d. Dané informácie podľa odseku 1 je veriteľ alebo finančný agent povinný poskytnúť prostredníctvom formulára pre štandardné informácie o spotrebiteľskom úvere, a to v listinnej podobe alebo v podobe zápisu na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi. Pri splnení informačných povinností, ktoré vyplývajú veriteľovi zo Zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, zo Zákona o ochrane spotrebiteľa a pri dojednávaní takých náležitostí zmlúv o úvere so žalobcom osobne, ako sú napríklad (pojmovo označené): výška úrokovej sadzby, RPMN, priemerná hodnota RPMN, a.t.d. a pokiaľ by veriteľ dal reálne možnosť žalobcovi sa oboznámiť pred podpisom zmluvy s oboma predmetnými zmluvami o úvere a formulárom pre štandardné informácie o spotrebiteľskom úvere, zistil by, že žalobca nebol spôsobilý uzatvoriť predmetné zmluvy. Tento záver súdu vyplýva aj z vyjadrenia znalca, ktorý uviedol, že „žalobca, čo sa týka spoločenského, hlavne sociálneho pôsobenia, je schopný istej interakcie so sociálnou situáciou, je schopný reflektovať na sociálne správanie okolia vcelku adaptabilne, v situácii, že v spoločenskom styku ide o formálnu pozitívnu situáciu, reaguje rovnakým spôsobom, vie sa prispôbiť, no nedokáže vnímať a zaznamenať hlbšie sociálne interakcie, nedokáže zachytiť skryté veci, ktoré by mohli viesť k jeho manipulovaniu, ovplyvniteľnosti, lebo z jeho povahy, a teda pod vplyvom duševnej poruchy týmto nie je schopný sa brániť. Teda vo veľkom prípade sociálnych a spoločenských situáciách jeho správania jeho handicap nie je príliš bijúci do očí a v spoločenských kontaktoch je v prvom rade priateľský. Je vecou hlbšieho

pohľadu, a teda nemusí to byť pohľad odborníka na duševné zdravie, že po prekonaní tohto povrchového pozlátka je možné odhaliť a zistiť, že žalobca nie je v poriadku“. S obsahom oboch zmlúv žalobca ani nebol schopný sa oboznámiť, pretože je analfabet, čo by obchodný zástupca pri daní možnosti oboznámiť sa žalobcovi pred podpisom zmluvy s predmetnými zmluvami, zistil. Znalec ale tiež dodal, že aj keby žalobca analfabetný nebol, nie je schopný abstrahovať obsah hoci aj jasne podanej zmluvy takým spôsobom, že by ju pochopil zmysluplne. Znalec sa jednoznačne, logicky a určite vyjadril aj k obrane žalovaného. Vzhľadom na záver znalca súd nepovažoval za hospodárne vykonať dôkaz navrhovaný žalobcom - výsluch obchodného zástupcu Juraja Šiku.

36. Súd na základe vykonaného dokazovania uzavrel, že obe predmetné právne úkony - Zmluva o spotrebiteľskom úvere a Zmluva o revolvingovom spotrebiteľskom úvere a vydanie kreditnej karty a Rámcová zmluva o poskytovaní platobných služieb č. 42736534040002 (identifikačné číslo zmluvy: 264028220468595) uzatvorená medzi žalobcom ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom dňa 26.12.2014 a Zmluva o spotrebiteľskom úvere a Zmluva o revolvingovom spotrebiteľskom úvere a vydanie kreditnej karty a Rámcová zmluva o poskytovaní platobných služieb č. 42738709820001 (identifikačné číslo zmluvy: 261621722862142) uzatvorená medzi žalobcom ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom dňa 19.01.2015 sú absolútne neplatné s poukazom na § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

37. O nároku na náhradu trov konania strán súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. V plnom rozsahu úspešný žalobca má nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu, súd preto rozhodol, že žalobca má nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 100%. O výške náhrady trov konania súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

38. O nároku štátu na náhradu trov konania súd rozhodol analogicky podľa § 259 CSP, podľa ktorého ak pri dokazovaní vznikne povinnosť, ktorá je spojená s výdavkami inej osoby, má táto osoba tie isté práva a povinnosti pri ich uplatnení ako svedok. Štátu vznikli výdavky spojené so znalečným uplatneným znalcom MUDr. Andrejom Smetánkom dňa 12.10.2017. Znalecký dôkaz bol vykonaný na tvrdenia (obranu) žalovaného. Preddavok na vykonanie tohto dôkazu nebol zložený a výdavky s ním spojené vznikli štátu. Súd preto rozhodol o nároku štátu na náhradu týchto trov proti neúspešnému žalovanému.

39. O povinnosti žalovaného zaplatiť súdny poplatok zo žaloby súd rozhodol podľa § 2 ods. 2 prvá veta zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov. Podľa § 2 ods. 2 prvá veta tohto zákona ak je poplatník od poplatku oslobodený a súd jeho žalobe alebo návrhu vyhovel, zaplatí podľa výsledku konania poplatok alebo jeho pomernú časť žalovaný alebo odporca, ak nie je tiež od poplatku oslobodený. Žalobca je v tomto konaní oslobodený od súdnych poplatkov podľa § 4 ods. 3 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov ako ten, komu bol priznaný nárok na poskytnutie právnej pomoci podľa osobitného predpisu. Súd preto žalovanému uložil povinnosť zaplatiť súdny poplatok z tejto žaloby i zo žaloby v spojenej veci vo výške dva krát po 99,50 eur. Súdny poplatok je určený podľa Položky 1 písm. b) Sadzobníka súdnych poplatkov.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na výkon rozhodnutia alebo návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu, zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti.